

Kraft att *leda* Västra Götaland

Innehåll

Inledning	3
Stärkt beredskap och ökad redundans	3
Vård som vi behöver ofta	4
Olika behov i olika faser av livet	6
Liten och ung	6
Kvinnors hälsa	7
Mitt i livet	8
Våra äldre	8
Våra invånare som behöver vården ofta	8
Bättre hälsa i hela Västra Götaland	9
Vård som vi sällan behöver	10
Sjukhusvård präglad av kvalitet, kunskap och erfarenhet	10
Avancerad cancervård som är tillgänglig när man behöver den	11
Ambulansen - en mobil akutmottagning snabbt på plats	13
Akutmottagningar med bra tillgänglighet	14
Psykiatrisk slutenvård	14
Tandvård	15
Medarbetarna är sjukvårdens viktigaste resurs	15
Innovationer och forskning i världsklass	17
Utveckla digitaliseringen i vården	18
God ekonomi en förutsättning	20
Västra Götaland – möjligheternas region	21
Västra Götaland - en motor för nationell tillväxt	21
Västsvenska jobb är beroende av en fungerande energiproduktion	21
Digital transformation och behovet av en trygg IT-infrastruktur	22
Fullföljda studier och väl rustade medborgare	22
Infrastruktur och kommunikationer	23
Flyg	23
Järnväg	23
Kollektivtrafik	24
Bilen och vägnätet	25
Sjöfarten	25
Hållbarhet och miljöomställning i Västra Götaland	26
Västra Götalandsregionen som föregångare	27
Rena skogar, sjöar och hav	27
En hållbar och tillväxtdrivande region	28
Västra Götaland – en region rik på upplevelser och möten	28
Ett rikt kulturliv	28

Inledning

Moderaterna sätter patienten i centrum. Västra Götaland ska ha en hälso- och sjukvård av hög kvalitet som präglas av tillgänglighet, professionalism och kontinuitet. Vården och omsorgen ska präglas av mångfald och valfrihet samt av utveckling, förändringskraft och nytänkande.

Det finns mycket fungerar är bra i svensk hälso- och sjukvård. Jämfört med andra länder står sig den svenska vården väl gällande medicinsk kvalitet, det akuta omhändertagandet, införande av ny medicinsk teknologi och användning av läkemedel. Vår personal är välutbildad och kompetent. Västra Götaland behöver emellertid en hälso- och sjukvård som hänger ihop utan onödiga gränser och ”glapp”, där mötet mellan patienten och professionen sätts i centrum. Här kan vi göra mer.

Hälso- och sjukvården behöver utvecklas i riktning mot ökad tillgänglighet i den nära vården och mer långsiktiga hälsofrämjande insatser. Hälso- och sjukvården behöver utvecklas till en sammanhållen och samordnad vård med kontinuitet i vårdkontaktarna framför allt för de mest sjuka och sköra äldre. Vården ska vara tillgänglig och effektiv så att många som möjligt ska kunna använda lättillgängliga digitala tjänster inom hela vårdkedjan och i alla vårdnivåer oavsett vårdgivare och huvudman.

Stärkt beredskap och ökad redundans

De senaste årens omvärldsutveckling med en pandemi, Rysslands invasion av Ukraina och Sveriges inträde i Nato har gjort att säkerhet- och beredskapsfrågorna vuxit i omfattning och betydelse. Men också sårbarheter som ställts på sin spets, till exempel frågor kopplade till elförsörjning, har bidragit till ett ökat fokus.

Sammantaget ställer detta krav på beredskapsutveckling inom regionens samtliga verksamhetsområden, allt ifrån att säkerställa tillgång till medarbetare, läkemedel, förbrukningsartiklar, skyddsutrustning samt medicintekniska produkter som alla är viktiga förutsättningar för en välfungerande hälso- och sjukvård vid kriser och samhällsstörningar. Det är också frågor kopplade till att tillgängliggöra utrymmen för att vid behov kunna omhänderta ett kraftigt ökat inflöde av patienter och försörjning av mat och vatten.

Hälso- och sjukvård är en viktig samhällsfunktion som är nödvändig för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Kommuner och regioner har ett gemensamt ansvar för hälso- och sjukvård, vilket regleras i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som även gäller vid en kris. Omställningen inom hälso- och sjukvården, mot en mer nära vård där primärvården är ett nav som ska samspela med specialiserad hälso- och sjukvård och andra aktörer, ställer också krav på ökad samverkan mellan regionen och kommunerna. Inte minst kring samplanering mellan regionen och kommunerna för att ta fram konkreta planer som säkerställer att det finns tillräckliga rutiner, resurser, lokaler, materiel och livsmedel.

Hälso- och sjukvården utgör en kritisk del av det civila försvaret och förväntas kunna

upprätthålla livsnödvändig vård även under höjd beredskap och krig. En robust och väl samordnad vårdorganisation är inte bara en fråga om trygghet, det är en fråga om nationell säkerhet. Mindre sjukhus i Västra Götalandsregionen kan utgöra viktiga resurser för totalförsvaret. Moderaterna vill därför att man ser över möjligheten att ställa om mindre sjukhus i regionen till totalförsvarsjukhus där verksamheten kan anpassas i fredstid och snabbt ställas om vid höjd beredskap eller krig.

Hälso- och sjukvården måste kunna omhänderta och säkerställa en god vård för patienterna även vid kriser och extraordinära händelser. Om medarbetarna inte kan utföra sitt arbete som planerat kan det få betydande konsekvenser för patienten och ha direkt påverkan på liv och hälsa. Regionen arbetar på tidigare initiativ av GrönBlå Samverkan för olika modeller för att möjliggöra kombinations- och/eller rotationstjänster där medarbetaren kan arbeta inom öppen- och slutenvård, rotera och byta mellan olika arbetsplatser internt och externt.

Under Covid –19 pandemin blev det tydligt att alltför många medarbetare saknade intensivvårdskompetens. För att möta framtida kriser behöver denna kompetens finnas hos fler varför det tidigare gjorts en satsning på en snabb- och beredskapsutbildning inom IVA. Det kan ge goda synergier och bidra till att öka robustheten i sjukvårdssystemet. Även äldre, seniora medarbetare bär på stor kunskap och erfarenhet som efter pensionering kan fungera som beredskapspersonal under semestrar och arbetstoppar.

Att medarbetarna har information och kunskap om vad de ska göra vid en störning, till exempel vid personalbortfall, uteblivna leveranser av viktiga varor och tjänster eller strömavbrott möjliggör en snabb omställning från vardag till kris och sedan återgång till vardag, kan spara både liv och pengar.

Antalet vårdplatser inom den svenska intensivvården ligger relativt lågt i en internationell jämförelse. Det beror bland annat på att vi har ett system med intermediärvårdplatser, där de som inte riktigt är så sjuka att de behöver intensivvård, kan vårdas med något mindre bemanning. Detta är ett bra och rationellt resursutnyttjande, men det kan inte uteslutas att intensivvården måste stärkas framöver.

Moderaterna vill

- Stärka arbetet för höjd beredskap och ökad redundans
- Ge intensivvården förutsättningar att utvecklas

Vård som vi behöver ofta

Primärvården med vårdcentralerna utgör basen i den nära vården och ska kunna ge en effektiv, bred och lättillgänglig sjukvård för de allra flesta vårdbehoven. Genom ökat fokus på

primärvården, på utvecklingen av den nära vården och närsjukhus samt på förstärkning av mobil vård ska vård som patienterna behöver ofta finnas så nära som möjligt.

Vi vet att vården fungerar bäst när den leds nära verksamheten. Därför vill vi att fler läkare ska kunna ta steget till att driva sina egna vårdcentraler. Det skapar möjligheter att forma vården och skapa starka patientrelationer. Det är centralt att de som arbetar i vården också får leda vården. Läkare som driver egna mottagningar ges en större frihet att organisera arbetet effektivt och införa egna arbetssätt för att öka antalet konsultationer utan att det ska påverka kvaliteten. Det leder till ökad tillgänglighet och kortare väntetider vilket är helt avgörande för patienternas trygghet.

Våra invånare förväntar sig att möta vården på ett enkelt sätt. Det ska de också få göra. Trenderna har under pandemin förstärkts och synliggjort behovet av att fortsätta arbetet med att flytta den vård som vi behöver ofta närmare invånarna, i linje med de ambitioner vi har om att ha en nära vård. Detta skapar stora möjligheter till en ökad tillgänglighet för invånarna, samtidigt som ökat resursutnyttjande och annan omställningstid blir kortare. Den nära vården ska kunna ta hand om en större andel av den totala vården.

Idag ser vi hur telefontider på vårdcentralerna ofta tar slut redan tidigt på morgonen. Det skapar frustration hos patienter som inte lyckas nå sin vårdgivare och riskerar att öka vårdbehoven i andra delar av systemet. För att primärvården ska kunna vara navet i den nära vården måste tillgängligheten förbättras – både fysiskt och digitalt. Därför behöver vi utökade öppettider, kontakttider och möjlighet till drop-in besök, men framför allt måste patienterna själva kunna boka, avboka och omboka tider via nätet genom öppna tidböcker.

Det är patientens villkor och nytta som ska vara utgångspunkten för vår verksamhet. De allra flesta av våra invånare besöker vårdinrättningar sällan. I dessa fall är inte behovet av fastläkarkontakter lika angeläget som för de invånare som är i behov av tät kontakt med vården. De system som idag driver beteenden bland vårdinrättningarna måste anpassas så att vi skapar så mycket nytta för den enskilde som möjligt. Vi vill därför etablera en vårdkontakt och vårdlots inom primärvården för att skapa en sammanhållen vårdupplevelse för patienten och underlätta vägledning till rätt vårdnivå. Detta är särskilt viktigt för patienter som regelbundet är i kontakt med vården, särskilt äldre och multisjuka, där behovet av kontinuitet och samordning är som störst.

Vi vet att valfrihet ytterst är till nytta för patienten. Att kunna välja eller välja bort stärker patientens ställning. Det gör också att regionens egna verksamheter måste fortsätta att utvecklas och möta patientens behov.

Moderaterna vill

- Vård som invånarna behöver ofta ska finnas nära
- Tillgängligheten till vården och vårdens tjänster ska öka
- Patienter ska kunna boka, omboka och avboka tider via nätet
- Låta valfrihet råda för patienten för att därigenom driva utveckling och främja nytänkande
- Stärka möjligheterna för medarbetare att driva sin egen vårdcentral

Olika behov i olika faser av livet

Beroende på var i livet vi befinner oss har vi olika behov av vården. Utgångspunkten för Moderaterna är att alltid att sätta patienten och patientens behov i centrum. För en person mitt i livet spelar det inte alltid vem man får träffa på sin vårdcentral så stor roll, medan det för en äldre multisjuk patient är viktigt med kontinuitet och en fast vårdkontakt. Det är viktigt att fortsätta arbetet med att ge god vård nära invånarna på ett sätt som medger flexibilitet och effektivitet.

Västra Götalandsregionens största utmaning handlar om att komma till rätta med vårdköerna. Alla patienter ska kunna få sin vård inom lagstadgad vårdgaranti. Det betyder att alla ska ha fått sin operation eller annan behandling inom 90 dagar. Nästa steg är att vi vill skärpa vårdgarantin från dagens 90 dagar till 30 dagar gällande första besöket respektive operation eller annan behandling i specialistvården. Hela patientens vårdförlopp, inklusive utredning, diagnostik och rehabilitering, måste beaktas i arbetet med att korta vårdköerna.

Även om betydande resurser har tillförts sjukvården, har inte regionens verksamheter levererat tillräckligt mycket vård. Vi vill se ett mer offensivt arbete för att komma till rätta med tillgänglighetsproblemen. För att minska köerna inom sjukvården krävs att vi säkerställer att vi tar till vara på alla tillgängliga och till buds stående insatser och resurser där regionens verksamhet i egen regi och externa utförare kompletterar varandra. För att förbättra tillgängligheten, öka måluppfyllelsen för vårdgarantin och säkerställa att patienter får rätt vård i rätt tid vill vi öppna upp för fler vårdval inom t ex höft- och knäprotesoperationer och endoskop, och upphandling av vård hos externa utförare.

Vi är inte nöjda med att det emellanåt tar alldeles för lång tid att få ett besök eller en operation till stånd. Vår regions samlade resurser behöver nyttjas bättre, och patienter som vill och har medicinska förutsättningar ska kunna hitta den mottagning som kan ta emot besök eller göra operation inom kortast tid. Vi vill därför verka för att få bättre system på plats för att delge aktuell lägesbild över var vård kan ges mest skyndsamt.

Vi vill att man ser över att etablera patienthotell som kan vara en lösning för att minska överbeläggningar och frigöra vårdplatser på sjukhusen genom att erbjuda en modern, flexibel och bekväm miljö för patienter som inte har ett kontinuerligt behov av sjukhusets resurser. De lämpar sig exempelvis för nyopererade, nyförlösta eller patienter som genomgår längre behandlingar, och kan även underlätta för anhöriga. Ett patienthotell ger trygghet och närhet till vården vilket underlättar uppföljning och återhämtning.

Liten och ung

Det är centralt för Moderaterna att ge unga och deras vårdnadshavare bästa tänkbara start i livet. Därför måste familjer som behöver stöd tidigt identifieras med hjälp av exempelvis hembesök från BVC. För familjer som tidigt fått komma hem ska uppföljning ske på enkla sätt utan att barn och föräldrar behöver återbesöka sjukhuset, om så är möjligt. Här ser vi organisatoriska förändringar som bättre skulle främja modern och barnet i centrum.

Det finns mycket som tyder på att problem med psykisk ohälsa växer i alla åldrar. Särskilt oroande är detta för barn och unga som riskerar djupa men. För att undvika att psykisk

ohälsa övergår i svårare sjukdom är tidig upptäckt och bevisat effektiva insatser avgörande. Här måste samarbetet mellan primärvården, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), elevhälsan samt socialtjänsten fortsätta att utvecklas. Det är viktigt att man arbetar med tidiga insatser och förebyggande insatser parallellt. Mobila team ska kunna stötta upp skolhälsovården och i ett tidigt skede möta upp behov på skolorna. Ett kunskapscentrum bör övervägas med syfte att öka kunskapen och söka skapa en samsyn i samhället kring ungas psykiska hälsa.

En breddad tillgänglighet är också central för att sänka trösklarna för att ta och få hjälp. Det arbete som görs inom BUP för att strukturera inflödet med En väg in är en lovande satsning som behöver följas upp och möjligen utvecklas för att möta det ökade behovet.

Att erbjuda fler valmöjligheter och möjligheter till specialisering kan förbättra tillgången till barn- och ungdomspsykiatrisk vård och möta barnens specifika behov på ett mer individanpassat sätt. Därför inför vi vårdval inom BUP. Införandet av vårdval inom BUP kommer att bidra till ökad tillgänglighet och en mer nära vård för patienterna.

Trots att det inte borde få hända drabbas alltför många barn varje år av allvarliga sjukdomar och cancer. För erbjuda bästa tänkbara vård vill vi ytterligare utveckla vårddedjorna för dessa barn och så långt det är möjligt ge dem en "röd matta" genom vården. För barn som föds med sällsynta syndrom finns Centrum för sällsynta diagnoser. Vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset har Västra Götalandsregionen många uppdrag inom nationellt högspecialiserad vård. Det är uppdrag vi är stolta över och vill utveckla ytterligare.

Vi ska arbeta för en specialistutbildning i barncancervård. Sårbarheten är betydande när det gäller kompetensförsörjningen. Det gäller såväl barnonkologspecialister som sjuksköterskor. Det behövs också en nationell översyn av behoven gällande läkare till barnonkologin och samordning för utbildning av barnonkologer. Det finns stora behov av att prioritera genomförandet och efterlevnaden av det nationella vårdprogrammet för långtidsuppföljning efter barncancer samt att säkerställa forskning om barncancer. Alla barncanceröverlevare ska ha rätt till regelbunden uppföljning.

Kvinnors hälsa

Kvinnors hälsa är en av våra främsta prioriteringar när det kommer till att utforma och förbättra sjukvården. Inom kvinnosjukvården ser vi behov av att fortsätta utveckla gynekologin och eftervården för den nyförlösta kvinnan. Det är viktigt att Agnesmottagningen får möjlighet att utvecklas till att omfatta hela regionen, så att fler gravida och nyförlösta kan få snabb och trygg vård inom öppenvården – oavsett var i Västra Götaland man bor.

Valfriheten inom förlossningsvården måste utgå från kvinnans behov, önskemål och trygghet. Auroravården spelar en avgörande roll för att stötta kvinnor med förlossningsrädsla och måste därför vara tillgänglig, individanpassad och av hög kvalitet.

Strävan ska vara att se till att födande kvinnor kan ha tillgång till samma team av barnmorskor från mödravård till eftervård. Som på så många andra ställen kan detta ske med inslag av digitala lösningar, där så är möjligt, önskvärt och tillämpligt. Det är vår givna ambition att fortsätta skapa förutsättningar för att minska förlossningsrelaterade skador. Vi ser en stor fördel i att kunna skapa en sammanhållen kvinnosjukvård för att minska

administrativa och organisatoriska gränser till förmån för att kunna vara resurseffektiva och fokusera på kvinnornas behov.

Mitt i livet

När allt fungerar som det ska är det lätt att inte tänka på sjukvården. Så ska det också vara. När vården väl behövs ska det emellertid vara lätt och snabbt att komma i kontakt. För mindre åkommor har den digitala kontakten en uppenbar roll att spela för att öka tillgängligheten. Detta måste fortsätta utvecklas till högklassiga tjänster som är lätta att använda av både vårdtagare och vårdgivare.

Våra äldre

Lätthet till kontakt, trygghet och kontinuitet är centrala begrepp för Moderaterna inom vård för våra lite äldre invånare. Vi vill fortsätta utveckla former för hembesök samt förbättra kontinuiteten genom fler fasta kontakter som kontaktsjuksköterskor, som kan agera som lotsar och koordinators i vården av äldre. Den stora satsningen på förstärkt läkarmedverkan i äldreomsorgen ska följas upp för att säkerställa ökad kvalitet, och vid behov utökas.

De erfarenheter som dragits efter att pandemin drog över landet visade på att det finns stora vinster med att kunna möta äldre i hemmen genom mobila team. De goda resultat som uppvisats ger anledning att stärka denna verksamhet och fortsätta bygga på samverkan med kommunerna och där primärvården utgör basen. Det är inte bara en ökad trygghet att vårdas hemma i stället för att tas in till sjukhus. För många som närmar sig slutet på livet är det också en fråga om att ges möjlighet till att bo kvar i sin hemmiljö och inte på ett sjukhus så långt som möjligt. För de som inte vill vara hemma kan hospice, vistelse i hemliknande miljö eller palliativ vård på vårdinrättning vara ett alternativ.

En god tandhälsa är viktigt och det finns ett samband mellan tandhälsa och hälsan i övrigt. Äldre personer med dålig tandstatus riskerar att drabbas av en rad sjukdomar, undernäring och andra problem. Idag erbjuds äldre munstatusbedömning på det särskilda boendet men vi ser behov av att stärka upp verksamheten med tandhygienister.

Våra invånare som behöver vården ofta

Det finns många anledningar som gör att vissa behöver vård ofta. Somliga behöver vård intensivt under en begränsad tid, medan andra dras med livslånga sjukdomar sedan tidig ålder. Oavsett vilken åkomma det rör sig om måste den regelbundna kontakten ske på ett lätt och smidigt sätt. God uppföljning kan göras med utrustning för hem- och egenmonitorering, automatisk dataöverföring och konsultation med sköterska eller läkare. Ett kontinuerligt och förebyggande arbete skapar stora vinster för alla inblandade.

För de människor som befinner sig i en svår social situation och utsatthet, ska vården också finnas tillgänglig i form av mottagningar för hemlösa och socialt utsatta och verksamheter som tandvård, mödravård och kris och traumaenhet.

Moderaterna vill

- Ge goda förutsättningar för en trygg förlossning med en sammanhållen vårdkedja både före och efter förlossning
- Minska förlossningsrelaterade skador
- Öka valfriheten inom förlossningsvården
- Utvidga öppenvården för gravida och nyförlösta
- Utveckla och stärka aurorevården
- Säkra kontinuiteten genom fler kontaktsjuksköterskor
- Vidga möjlighet till hem- eller egenmonitorering för kroniker
- Förbättra samverkan med kommunerna inom gemensamma ansvarsområden, såsom mobila team, hembesök och inom elevhälsan
- Förstärka arbetet med äldre tandvården genom fler tandhygienister som kan verka på de särskilda boendena
- Fortsätta arbetet med att nyttja regionens samlade resurser för våra invånare genom regiongemensamma system

Bättre hälsa i hela Västra Götaland

Vi tror att det är den enskilde individen som har bäst möjlighet att påverka sin situation. Vi tycker därför att det är individen som måste vara utgångspunkten i arbetet med att skapa god hälsa i en bredare mening, i linje med vår vision Det goda livet.

Primärvården har ett viktigt uppdrag i att tidigt möta patienter med psykiatriska besvär. Detta är en del av den nära vården. För att säkerställa att primärvårdens läkare kan möta patienterna på bästa sätt finns redan idag möjlighet att konsultera specialistpsykiatri. Detta måste fortsätta att utvecklas.

Livsstil och levnadssätt förändras. I takt med att många barn rör sig mindre, ökar antalet överviktiga barn. Vi ser behov av att stärka det förebyggande arbetet och dietistverksamheten för barn.

Övergången från barn- och ungdomspsykiatri (BUP) till vuxenpsykiatri sker i dag ofta vid 18 års ålder, samtidigt som många unga står inför stora livsförändringar kopplade till studier, inträde på arbetsmarknaden och andra avgörande vägval. För att möta behoven på ett mer ändamålsenligt sätt ska en översyn genomföras av nuvarande åldersgräns för BUP, med syfte att utreda möjligheten till förlängd tillgång för unga vuxna.

Även bland äldre finns behov av hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser framför allt för att minska depression, biverkningar och interaktioner från läkemedel samt undernäring, som i många fall leder till akuta inläggningar på sjukhus.

Dietister och kuratorer samt insatser genom äldrepsykiatri är viktiga liksom en fungerande och återkommande läkemedelsöversyn.

Moderaterna vill

- Motverka den växande psykiska ohälsan genom tidiga insatser och breddad tillgänglighet
- Införa vårdval BUP
- Göra en översyn av åldersgränsen för BUP
- Förbättra samarbetet mellan primärvården, BUP, elevhälsan samt socialtjänsten
- Stärka dietistverksamheten i synnerhet för barn, äldre och kroniker i behov av insatser

Vård som vi sällan behöver

Vårdens omställning innebär att en stor del av den tidigare vård som gavs på sjukhus numera ges på vårdcentraler, lokalsjukhus, i hemmet eller till och med på distans. Den andra sidan av myntet är den avancerade vård som vi sällan behöver, som kräver stora resurser i form av medicin, teknik och personal.

Sjukhusvård präglad av kvalitet, kunskap och erfarenhet

Dagens forskning är morgondagens rutiningrepp. Denna insikt understryker vikten av den verksamhet som bedrivs vid våra sjukhus.

I Västra Götaland ska alla invånare kunna erbjudas en tillgänglig sjukhusvård med hög kvalitet när det behövs. Dagens avancerade sjukhusvård och forskning kräver hög kompetens och erfarenhet och bygger på stor praktisk vana där träning ger färdighet. Verksamhet måste således bedrivas i en tillräcklig hög omfattning för att säkra kvalitet och främja patientsäkerhet. Därför behöver det ske en koncentration av den högspecialiserade vården som vi som invånare sällan är i behov av. Genom koncentration av den högspecialiserade vården ges förutsättningar för att skapa stabila personalgrupper, utvecklande arbetsuppgifter, korta ledtider och ett processorienterat arbetssätt byggt på vetenskap och den senaste forskningen.

Vi förespråkar också, i syfte att förbättra produktiviteten inom hälso- och sjukvården, att det utformas kontraktsformer som innebär att privata vårdenheter ges inläggningsrättigheter och möjligheter att använda ledig kapacitet vid sjukhusen för planerad verksamhet.

Var den specialiserade och i synnerhet den högspecialiserade vården finns och ska finnas, ska utgå från hur stora mängder ingrepp som är minimum för att garantera kvaliteten och var tillräcklig kompetens och erfarenhet kan garanteras. Vi är övertygade om att det är bättre för den enskilda patienten att veta att han eller hon får ett högkvalitativt ingrepp gjort för en åkomma som sällan förekommer, och att denne då också är villig att åka lite längre. Med

fem sjukhusgrupper i Västra Götalandsregionen, där Sahlgrenska Universitetssjukhuset även utför region- och nationellt högspecialiserad sjukvård, finns en mycket god grund för att ha en spridd akut- och länssjukvård för god tillgänglighet och en koncentrerad högspecialiserad vård till gagn för alla invånare i Västra Götaland. I en alltmer konkurrensutsatt värld måste även ett stort universitetssjukhus ha en övergripande och långsiktig plan för vilka områden som ska prioriteras. Därigenom kan internationell spjutspetskompetens utvecklas och växa i vår region.

Även här är det centralt att samverka med kommunerna sker på ett bra sätt för att säkra att inte medicinskt färdigbehandlade patienter blir kvar på sjukhuset.

Utvecklingen mot ny teknik och nya metoder ger ofta kortare vårdtider och mer dagkirurgi. Framför allt av kvalitets- och patientsäkerhetsskäl är det därför viktigt att det finns rätt antal vårdplatser på sjukhusen. Större fokus måste också läggas på att undvika kvalitetsbrister inom sjukvården. Läkemedelsrelaterade skador, fallskador och vårdrelaterade infektioner medför stort lidande för individen och betydande kostnader för sjukhusen liksom för samhället i stort. För att kunna sprida best practice måste regionen intensifiera arbetet med att öppet redovisa vårdens kvalitet och medicinska resultat.

Moderaterna vill

- Koncentrera den högspecialiserade vården för ökad kvalitet, tillgänglighet och patientsäkerhet till gagn för alla invånare i Västra Götaland, oavsett hemort
- Fortsätta arbetet med att sprida best practice mellan sjukhusen i regionen
- Stärka patientsäkerhetsarbetet och ta krafttag mot till exempel vårdrelaterade infektioner, fallskador och läkemedelsskador

Avancerad cancervård som är tillgänglig när man behöver den

Vår målsättning är tydlig – alla cancersjukdomar ska förebyggas och deras skadeverkningar minimeras. Vi driver frågan om att Sverige ska ta fram och genomföra en ny samlad nationell cancerstrategi. Den behöver uppdateras, bland annat på grund av den hoppfulla utveckling som sker inom ny diagnostik med hjälp av artificiell intelligens, biomarkörer och möjligheter till individuell cancerbehandling med till exempel immunterapier samt cell- och genterapier. För att ta vara på banbrytande forskning och utveckling är det helt centralt att cancerstrategin ständigt och brett förnyas, uppdateras och kompletteras.

För några år sedan växte hoppet om att väntetiderna i cancervården skulle bli kortare. Regionala cancercentrum inledde en satsning på standardiserade vårdförlopp, efter en modell som använts framgångsrikt i Danmark, där ledtiderna för diagnos och behandling är tydligt reglerade och målsatta. Tyvärr har måluppfyllelsen inte varit den önskade. Nu måste arbetet med att korta väntetiderna intensifieras.

Vi vill uppdatera de standardiserade vårdförlopp som genomförs. Vi vill se att 90 procent av alla människor som insjuknar i cancer ska vara utredda enligt ett standardiserat vårdförlopp före utgången av år 2026, samt att 90 procent av de cancerpatienter som ingår i ett standardiserat vårdförlopp ska få sin vård inom utsatta maximala tidsgränser. Dessa mål berör naturligtvis inte cancerpatienter som behöver akutoopereras eller där cancermisstanken uppstår först i en mycket sen palliativ fas av förloppet. Dagens målsättning för hur många cancerpatienter som ska ingå i ett standardiserat vårdförlopp ligger på 70 procent.

Tidig upptäckt av cancer innebär ökade möjligheter för patienten att överleva. Det förbättrar också vårdens möjligheter att ge patienten snabbare, kortare, skonsammare och mer effektiv behandling. Vi föreslår att det tas fram ett gemensamt långsiktigt mål om att minst 70 procent av alla cancerdiagnoser ska ställas när patienten fortfarande befinner sig i ett tidigt stadie av cancersjukdom.

Vi vill därutöver att det påbörjas ett nationellt arbete att ta fram digitala beslutsstöd i primärvården i syfte att systematiskt kunna arbeta med riskprofilering av patienter som löper ökad risk att drabbas av cancer. Ett sådant arbetssätt är exempelvis metodisk användning av digital diagnostik. Det krävs vidare att utvecklingen av det nationella onkogenetiska kvalitetsregistret säkerställs för att stärka uppföljning av individer som har en genetiskt ökad risk att drabbas av cancer.

Det finns forskning som visar att generella symptombilder och besöksmönster kan användas för att identifiera patienter i primärvården som senare sannolikt kommer att drabbas av en cancerdiagnos. Standardiserade vårdförloppsprocesser för primärvården kan ge patienten ökad trygghet via en mer strukturerad utredningsprocess. Ett sätt är att använda riskprofilering av patienter vilket kan leda till fler tidiga upptäckter att cancer. Vårdpersonal som primärt sysslar med andra inriktningar av vård än cancervård har svårt att kunna ställa tidiga cancerdiagnoser om de inte ges relevant stöd i deras dagliga arbete. Många allmänläkare kanske bara stöter på någon enstaka patient per år som bär på en cancersjukdom.

Det finns behov av att fortsätta arbeta med eftervården och uppföljning efter cancerbehandlingar för att skapa förutsättningar för återgång till en normal tillvaro efter sjukdom. Rehabiliteringen ser idag ojämn ut i vår region och vi behöver säkra att det sker på ett bra och jämlikt sätt.

Moderaterna vill

- Höja ambitionen till att 90 % av alla som insjuknar i cancer ska vara utredda enligt ett standardiserat vårdförlopp snarast

Ambulansen - en mobil akutmottagning snabbt på plats

När den specialiserade vården samlas till färre platser behöver vi samtidigt stärka och utveckla det snabba omhändertagandet. Vi vill fortsätta arbetet för en effektiv och patientsäker vård på land, i luften och till sjöss. Ambulanssjukvården är idag närmast att betrakta som en mobil akutmottagning. Patienten kan få en kvalificerad bedömning i ambulansen och föras direkt till behandling på ett sjukhus, eller i mindre allvarliga fall till en vårdcentral. I vissa fall kan patienten föras direkt till en vårdavdelning vilket kan minska väntetiden för patienten samtidigt som akutmottagningarna avlastas. Det är en positiv utveckling som bör vidareutvecklas och spridas. Vi vill också vidareutveckla konceptet kring liggande sjuktransporter som på många håll avlastar ambulanssjukvården.

Trots Västra Götalandsregionens ambitiösa mål om att nå 90 procent av de mest akuta larmen inom 20 minuter, har inställelsetiderna försämrats under de senaste åren. Inställelsetiderna varierar och vi ser ett behov av att förstärka ambulanssjukvården för att säkerställa snabbare responstider över hela regionen för invånarnas säkerhet.

Utveckling av koncept som i-väntan-på-ambulans (IVPA) och samverkande sjukvård, bedömningsbilar, SMS livräddare och drönare med hjärtstartare är viktiga pusselbitar för att minska tiden från utlarmning tills dess att kvalificerad hjälp är på plats.

Regionerna behöver samarbeta och samordna dyra transportresurser. Vi vill stärka den luftburna ambulansverksamheten och utveckla den på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. För att utnyttja ambulanshelikoptrar på bästa sätt vill vi se fler helikopterlandningsplatser runt om i regionen och ett nära samarbete med ambulanserna.

Det finns fortsatta utmaningar i att bättre samordna regionens resurser för ett ökat effektivt nyttjande. 1177, ambulans, bedömningsbilar och kommunens hemsjukvård är alla viktiga komponenter vars samarbete och gränssnitt kan förbättras ytterligare.

Moderaterna vill

- Förstärka ambulanssjukvården så att tiden mellan utlarmning och kvalificerad hjälp på plats kortas ytterligare
- Utveckla samarbetet inom all flygambulansverksamhet
- Förbättra blåljuspersonalens arbetsförhållanden och göra en översyn av ambulansstationerna
- Öka den regionala samordningen och förbättra ledning och styrning av ambulanssjukvården

Akutmottagningar med bra tillgänglighet

Akutvården har en central funktion i vårt sjukvårdssystem. Personalens tillmötesgående och förklarande sätt är en nyckel i bemötandet av patienter. Det är centralt att det är korta tider till triagering och att behandling inte dröjer längre än nödvändigt. Det är långt ifrån alla besök på akuten som är medicinskt motiverade och aktuell förväntad kötid på de olika mottagningarna ska tillgängliggöras för invånarna. Samverkan med mobila team och ambulansen behöver fungera bra för att se till att rätt vårdnivå hänvisas till akutmottagningarna. Denna samverkan mellan patient och flera intressenter kan utvecklas och stärkas.

De fem stora sjukhusgrupperna ska ha en komplett akutverksamhet och mottagningar som kompletteras med primärvårdsjourer som är samlokaliserade på sjukhusen där det är möjligt.

Inom hälso- och sjukvården är personalen den främsta resursen. Avgörande för att akutsjukvården ska fungera tryggt och effektivt är därför goda arbetsförhållanden och att rätt kompetens finns på akutmottagningen. Vi är positiva till utvecklingen med läkare som är fastanställda på akutmottagningen och arbetet att utbilda akutläkare måste fortsätta att intensifieras.

Även på akutmottagningarna måste kontinuerlig verksamhetsutveckling ske för att försöka nå snabbare, mer kostnadseffektiva och kvalitativa rutiner. Det innebär också att tillgång till undersöknings- och diagnosverktyg behöver fortsätta att förbättras.

Moderaterna vill

- Fortsätta korta tid till triagering vid ankomst till akutmottagningen
- Säkerställa att snabb och lätt tillgång till nödvändig undersöknings- och diagnosverktyg finns vid sjukhusens akutmottagningar
- Utveckla och sprida konceptet med direktinläggning på vårdavdelning från ambulans utan att passera akutmottagningen
- Ha fler jourmottagningar som ligger på eller i anslutning till akutmottagningarna
- Utveckla konceptet med akutläkare som är placerade på akutmottagningen

Psykiatrisk slutenvård

Den psykiatriska vården utvecklas i snabb takt. Med ytterligare forskning ges möjlighet att behandla patienter med smalare och mer personspecifika metoder. Det är en utmaning att samtidigt behålla mycket vård nära invånarna samtidigt som andra delar blir specialiserade i allt högre utsträckning. För de patienter som behöver specialiserad psykiatrisk vård är det av yttersta vikt att insatser sätts in tidigt och ges på rätt sätt eftersom det kan vara skillnaden mellan ett gott liv eller ett liv i misär. När en patient skrivs ut från slutenvården är det viktigt att mer öppna vårdformer tar vid och ger rätt stöd i vardagen.

Patienter med psykiatriska besvär har ofta lång vårdtid och somliga blir aldrig färdigbehandlade. De nya möjligheter och arbetssätt som forcerats fram i och med pandemin har visat sig vara mycket användbara inom psykiatrin för att sänka tröskeln för kontakt mellan

patient och vårdgivare. Detta kan fortsätta att utvecklas till fromma för både patient och vårdgivare.

Moderaterna vill

- Fortsätta att utveckla den psykiatriska vården med nya behandlingar och kontaktvägar

Tandvård

En god tandhälsa är viktigt och det finns ett samband mellan tandhälsa och hälsan i övrigt. Äldre personer med dålig tandstatus riskerar att drabbas av en rad sjukdomar, undernäring och andra problem. Barn och äldres tandvård ska prioriteras. Barn som bor i utsatta områden måste ytterligare prioriteras med riktade insatser, exempelvis hälsopromotörer och "flourtanter". Folk tandvården ska fortsätta att arbeta med att förbättra tillgängligheten.

Moderaterna vill

- Prioritera resurser till patienter med dålig tandhälsa

Medarbetarna är sjukvårdens viktigaste resurs

Hörnstenen i hela hälso- och sjukvårdssystemet är våra medarbetare. Under pandemin visade medarbetarna inom hälso- och sjukvården att de lyckades hantera utmaningarna utan politisk detaljstyrning. Det måste bli vändpunkten på det offentliga Sveriges ängslighet om att långt ner i verksamheterna diktera vilka villkor som ska gälla. Politikens uppgift är att ange hur mycket medel som står till förfogande och vilket övergripande uppdrag som ska lösas. Därefter måste det vara upp till professionen att bäst dimensionera sig för uppdraget. Vi ser att vi inte alltid är i balans inom vårdens olika personalkategorier. Exempelvis råder det brist på erfarna sjuksköterskor för att kunna sköta omvårdnaden av patienterna.

Alla människor har olika behov när det kommer till att bearbeta tunga händelser. Den press som medarbetare och chefer inom hälso- och sjukvården upplevde under pandemin måste mötas av ett aktivt arbete med att följa upp och stötta medarbetare som har extra behov av hjälp och stöd.

Västra Götalandsregionen har en högt satt ambition om att vara en god arbetsgivare. För att leva upp till det finns det många faktorer som måste tillgodoses. Lön är en viktig del för medarbetarna, men inte alltid den enskilt viktigaste. Lika angeläget är det om att skapa förutsättningar för kompetenshöjning och fortbildning med tydliga karriärvägar, tillse att alla medarbetare förstår sin roll, uppdrag och mandat inom en god arbetsmiljö, att de upplever att de kan få sina röster hörda när det kommer till att jobba smartare och mer effektivt samt att deras arbete upplevs som meningsfullt. Denna helhet är något som måste vidareutvecklas.

När hälso- och sjukvården behöver rekrytera för att möta nya behov är det viktigt att kapaciteten hos utbildningsanordnare står i relation till detta. Här har Västra Götalandsregionen en viktig roll i att signalera hur vi bedömer att läget kommer att se ut och

vilken vård vi dimensionerar oss för på sikt. Inte minst gäller detta för specialiserade yrkesgrupper som ofta är avgörande för att vi inte ska ha avgörande flaskhalsar i systemet.

När den medicinska och tekniska utvecklingen går snabbt blir behovet av kompetenshöjning och fortbildning tydligt för att vi ska kunna tillgodogöra oss framstegen på bästa sätt. Våra medarbetares kompetens måste svara mot behovet av hälso- och sjukvård utifrån omställningen av vården. Det tar många år att hamna i rätt fas, men detta arbete måste göras kontinuerligt.

För många är arbetstider och ansvarsförhållanden inom vården tuffa. Inom samma personalkategori kan belastningen se olika ut, beroende på var i organisationen som huvuddelen av arbetet görs. För att skapa en större dynamik och ge fler möjlighet till karriärvägar och fortbildning är det viktigt att utveckla arbetssätten, att erbjuda olika typer av anställningar. Angelägen fortbildning och kompetensutveckling bör kunna ske på arbetstid och ska självklart premieras med högre lön.

Chefen och ledarskapet spelar en avgörande roll för utveckling av verksamheten, för trivselen på arbetsplatsen och för att medarbetarens kompetens används på bästa sätt. Vi vill se ett intensifierat arbete kring ledarskapsutveckling och chefsutvecklingsprogram för att cheferna ska ges de bästa förutsättningarna att vara goda chefer.

Organisationens förtroende för chefer och medarbetare är en nyckel för ett gott genomförande. Dumsnåla och panikartade initiativ som att dra in kaffemjolk eller skorpor på en avdelning för att spara pengar har ofta en provocerande effekt på medarbetare. Det är hos budgetansvarig chef som både ansvar att följa budget och mandat att lösa uppdraget måste ligga.

Det finns ett stort arbete att göra med att minska den administrativa bördan för våra medarbetare och chefer. Det är viktigt att utveckla system och gränssnitt som förmår kommunicera med varandra utan att bidra till dubbelarbete. Utvecklingen av AI (artificiell intelligens) möjliggör nya arbetssätt i regionen. AI-teknik kan användas för att frigöra tid och resurser för vårdpersonal genom att automatisera och förenkla administration. AI-teknik ska även användas för att ge patienter en mer aktiv roll där vården kan bli mer patientcentrerad och effektiv.

Medarbetarnas kompetens inom sjukvården kan användas på ännu bättre sätt. Genom uppgiftsväxling kan vi avlasta exempelvis sjuksköterskor och undersköterskor uppgifter som servicemedarbetare kan utföra. Detta kan även underlätta kompetensförsörjningen inom bristyrken. Arbetet pågår, men kan utvecklas och stimuleras till att fortsätta.

För de anställda i hälso- och sjukvården har möjligheten att välja arbetsgivare blivit större. Vi vill förstärka denna utveckling genom att förbättra möjligheterna för hälso- och sjukvårdens personal att arbeta inom såväl offentlig som privat och idéburen hälso- och sjukvård. I syfte att effektivisera användandet av medarbetare inom hälso- och sjukhusvården föreslår vi att det införs mer flexibla regler som underlättar för personal att arbeta inom vård med olika huvudmän inte minst avseende bisysslor. Det kan handla om att ge sjukhusanställd personal ökade möjligheter att arbeta vid privata enheter, eller genom att fristående privata enheter

ges incitament att medverka vid sjukhusens forsknings- och utvecklingsverksamheter samt jourorganisation.

Genom att låta medicinsk personal internstafetta, dvs tjänstgöra på sin ordinarie arbetsplats på kompensationsledig tid eller vid semester skulle vi också kunna nyttja medarbetarnas samlade kompetens och fånga upp frivillig personal i vår egen organisation i stället för att tvinga den som vill jobba extra att söka sig till andra aktörer.

Moderaterna vill

- Stärka budgetansvariga chefers mandat genom förtroende att själva prioritera och planera långsiktigt
- Utöka möjligheterna för medarbetarna att vidareutbilda sig också på arbetstid
- Ha överskådlig karriärplanering för alla medarbetare med tydlig koppling mellan ersättning och kompetens som utgår från verksamhetens behov
- Utveckla anställningsformer som innebär breddad kompetens och möjlighet till avlastning mellan olika verksamheter, liksom anställningar som fungerar i olika faser av livet
- Ge chefer det mandat och de verktyg som krävs för att utveckla verksamheten

Innovationer och forskning i världsklass

Vi vill att Västra Götalandsregionen ska arbeta aktivt med att fler och större resurser läggs på forskning och utveckling inom länet. Målet ska vara att skapa en forskningsmiljö som lockar till sig de allra bästa forskarna för att bli en internationell frontregion. Västra Götalandsregionen ska fortsätta arbeta för att stimulera kunskap och engagemang inom de naturvetenskapliga ämnena, teknik och digitalisering hos barn och unga genom Science Centers.

Inom Västra Götalandsregionen finns Sahlgrenska Universitetssjukhuset som håller hög internationell klass när det gäller forskning. För att fortsatt kunna vara i framkant måste vi kunna attrahera och rekrytera de skickligaste personerna inom sina fält i världen. Vår historiska samverkan med Sahlgrenska Akademien är central i detta arbete. Dagens forskning är morgondagens rutiningrepp, och därför behöver vi ha personal som kan tillgodogöra sig ny forskning och omsätta den i praktiken. Det är viktigt att forskning inom alla vårdprofessioner bedrivs.

Vi har varit med och inrättat en innovationsfond som alla som arbetar inom den regionfinansierade hälso- och sjukvården ska kunna söka medel från, oavsett yrkeskategori och befattning. Det handlar om att tillvarata medarbetarnas idéer och snabbt agera utifrån förändringsbehov inom sjukvården. Vi vill vidareutveckla arbetet med att implementera och göra verklighet av lösningarna som kan vara både produkter, tjänster och idéer. För att på längre sikt säkra samarbetet mellan Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Akademien, näringslivet och andra intressenter ser vi projektet Sahlgrenska Life som viktigt. För oss handlar det om att knyta forskare och verksamheter närmare varandra.

I takt med att framsteg inom medicin tillkommer fler patientgrupper med allt smalare behandling. Detta är mycket positivt, men det ställer höga krav. Alla områden kan inte prioriteras inom forskning och vi tycker det vore positivt att hitta ett antal inriktningar där Sahlgrenska Universitetssjukhuset kan proaktivt kan arbeta för att vidmakthålla och utveckla kompetens i internationell toppklass.

Den kliniska forskning som bedrivs vid regionens verksamheter behöver bidra till att utveckla verksamheten framåt genom att bidra till exempelvis bättre kvalitet, bättre metoder eller bättre processer.

Moderaterna vill

- Att Västra Götalandsregionen ska vara en nationellt ledande region inom life-science
- Förstärka Innovationsplattformen som kan göra verklighet av personalens idéer
- Stärka handledare och chefer på så vis att de kan stimulera forskning på områden de bedömer som centrala för att vidareutveckla verksamheten

Utveckla digitaliseringen i vården

Fortsatt utvecklad digitalisering är ett fundament för att kunna genomföra den vårdomställning som vi står inför där vården kommer närmare invånarna. Pandemin ledde till nya arbetssätt som måste tillvaratas för att gamla rutiner inte ska ta överhanden när en återgång till ett mer normaliserat läge gradvis sker.

De uppenbara positiva effekterna av ökad digitalisering rör bland annat möjlighet att hålla kontakt utan att stå i telefonkö, ett mer effektivt tidsutnyttjande i dialoger mellan patient och vårdnadsgivande och reducerade kostnader för bland annat lokalbehov. Det digitala kan emellertid inte ersätta alla besök och bedömningar. Det finns också en del uppföljande forskning som måste göras för att studera hur utfallet av vissa digitala behandlingar blivit.

Överföring av vårddata från journalsystem till regionalt och nationellt register är nödvändigt. Vårddata utgör en viktig grund för uppföljning, forskning och statistik vilket genom att analyseras och återförs till regionernas journalsystem, ökar möjligheten till förbättrad kunskapsbaserad vård – till gagn för landets patienter och personal.

De stora utmaningar som fanns med att skapa en tillgänglig och lättförståelig plattform för att boka vaccintider illustrerar de problem som vi fortfarande möter. Det finns enorma effektiviseringsvinster att göra om kallelser kan bokas, hanteras och verkställas digitalt. En koppling till digitala brevlådor är ett naturligt steg för att minska både miljöpåverkan och onödiga kostnader för brevkallelser som idag rutinmässigt cirkuleras.

Den tillgänglighet och lätthet som patienter idag väntar sig måste vi kunna svara upp emot. Detta ställer krav på att utveckla och göra våra system användarvänliga. Att lätt kunna få information om olika sjukdomstillstånd och olika råd är en självklarhet. Detta stärker förtroendet för systemet och även kvaliteten för patienten.

Alltjämt finns det individer som, av olika anledningar, har svårt att hantera det digitala formatet. Om en större andel av patienterna kan få hjälp och råd via digitala kontakter och möten frigörs resurser för fysiska besök för dem som behöver det mest.

Det borde vara självklart att patientdata är lättillgänglig för patienten att dela mellan olika vårdnadshavare. Exempelvis uppstår det problem när en invånare flyttar från en region till en annan. Detta är gårdagens sätt att hantera data, och det måste underlättas. Även detta är en förtroendefråga för hälso- och sjukvården gentemot invånarna.

Digitaliseringen medför möjlighet till ny transparens. I det kontinuerliga förbättringsarbetet med att bättre gestalta uppföljningen kan även detta material paketeras och tillgängliggöras för patienterna. Därigenom blir olika verksamheters kvalitetsmått tydliga. Personlig integritet måste kunna garanteras i linje med de lagkrav som råder inom området. Det är därför nödvändigt att kontinuerligt arbeta med informationssäkerhet och integritetsfrågorna, men också upplysa invånarna om deras eget ansvar för exempelvis inloggningsuppgifter.

Millenium och införandet levde inte på långa vägar upp till förväntningarna och förhoppningarna om ett informationssystem för framtiden.

Vi är medvetna om den psykiska och etiska stress som detta skapade i organisationen men vi är samtidigt övertygade om att det kommer krävas system och gränssnitt som förenklar dokumentation och informationsutbyte mellan olika vårdnivåer och vårdgivare.

Moderaterna vill

- Utveckla möjligheterna och funktionerna på de digitala plattformarna för att kunna erbjuda information, tidsbokning och kontakt på ett tillgängligt sätt
- Bidra till en ökad samordning för lättare informationsöverföring för att underlätta för patienter att ta del av eget vårddata och sin hälsostatus för att kunna driva en prediktiv och proaktiv hälsa
- Förenkla för sjukvårdspersonalen genom en ny digital informationsmiljö

God ekonomi en förutsättning

Regionens huvudsakliga ansvarsområden, hälso- och sjukvård och regional utveckling, kräver långsiktighet för att kunna utvecklas på ett bra och strukturerat sätt. För att åstadkomma detta är en god och stabil ekonomi i Västra Götalandsregionen en grundförutsättning. För oss är det viktigt med att arbeta för en god och stabil ekonomisk grund för att våra invånare ska tillförsäkras god vård och en försvarbar regionskatt.

Moderaterna värnar om skattebetalarnas pengar och vill säkerställa en långsiktig hållbar ekonomi. Den regionala inkomstkatten fördelas platt över hela inkomstskalan som innebär att den läggs ovan på invånarnas kommunala skatt, vilket innebär att en höjning skulle slå särskilt hårt mot människor i kommuner som redan har hög kommunalskatt. Västra Götaland står inför stora utmaningar med bland annat en åldrande befolkning och nya medicinska behov, och för att klara det måste vi använda de resurser vi har på ett ansvarsfullt sätt. För att Västra Götaland ska kunna vara en region där man erbjuder en vård av hög kvalitet, en kollektivtrafik som fungerar och regional utvecklingsplan som stärker hela länet måste den ekonomiska styrningen vara långsiktig.

Vi måste prioritera vårdens kärnuppdrag och se till att varje skattekrona ger maximal nytta för patienten. Samtidigt måste regionen ta ett krafttag mot onödig byråkrati och administration. Alltför mycket resurser binds idag upp i system, processer och administration som inte direkt bidrar till bättre vård eller service för invånarna. Genom att förenkla rutiner, digitalisera och effektivisera kan vi frigöra både tid och pengar, som i stället kan gå till att stärka vården, förbättra tillgängligheten och möta framtidens behov.

En intäctsström som regionen själv råder över är vårdens egenavgifter. Dessa kan användas för att öka eller minska benägenheten till besök. Vi vill att vården i första hand ska utgå från kvalitet och vård vid behov. Därför ser vi ett behov av att ha egenavgifter i komplement, om än litet, till den finansiering som sker via skattsedeln. Hur god välfärden är ska inte definieras av hur mycket som är avgiftsfritt. De av våra invånare som har nödvändig och tät kontakt med vården omfattas i regel av högkostnadsskyddet. Därigenom hanteras de som har en särskilt ekonomiskt utsatt situation i ett särskilt spår. Denna grupps hälsa främjas inte av ett generellt slopande eller ständig minskning av egenavgifter.

För oss är dock prioriteringen av sjukvården tydlig. Regionen måste fortsätta jobba med ständig förbättring, stödsystem och införande av ny teknik utan att göra avkall på sjukvårdens finansieringsbehov. Regionen kan bli ytterligare effektiv och genom nya lösningar hålla kostnaderna nere samtidigt som löneutvecklingen är god och verksamheterna fortsätter höja sin förmåga. Vi gör detta genom att ge våra chefer långt ut i organisationen mandat och verktyg att utveckla verksamheten enligt övergripande prioriterade uppdrag och i förhållande till budget.

En betydande kostnads- och effektivitetsproblematik är uteblivna besök. För att minska antalet och andelen uteblivna besök vill vi göra det enklare att om- och avboka och därefter höja kostnaden för den patient som uteblir utan giltigt skäl.

När vi tar fram nya riktlinjer för hur vård ska bedrivas måste vi värna om ambitionerna att inte vara för detaljerade i kraven som ställs. Vårdgivarna, tillsammans med den medicinska professionen och patienten, ska kunna hitta egna effektiva lösningar för vård med hög kvalitet. I varje avtal som upprättas bör regelförenkling vara en naturlig utgångspunkt.

Moderaterna vill

- Lämna regionskatten oförändrad
- Bibehålla och utveckla systemet med egenavgifter
- Säkerställa fortsatt långsiktigt hållbart ekonomiskt läge för Västra Götalandsregionen

Västra Götaland – möjligheternas region

Västra Götaland är en fantastisk region med stor potential att växa och utvecklas.

Moderaterna vill genom en stark och hållbar infrastruktur, förbättrade resmöjligheter och ett välfungerande samhällssystem skapa en region rustad för framtida utmaningar. Vi fokuserar på att öka sysselsättningen, stärka tryggheten och skapa förutsättningar för långsiktig ekonomisk tillväxt.

Västra Götaland - en motor för nationell tillväxt

För att möjliggöra tillväxt och fler jobb i regionen måste vi förbättra infrastrukturen och underlätta för företag att etablera sig. Genom att förenkla regler för strandskydd och bygga fler attraktiva lägen för boende och företag skapas fler utvecklingsmöjligheter. Vi behöver också satsa på kompetensförsörjning, stärka kollektivtrafiken och minska bristyrken för att skapa bättre förutsättningar för både individer och företag.

Västsveriges industri är en viktig motor för regionens ekonomi. För Moderaterna är industrins behov nödvändig för att möjliggöra en utvecklad infrastruktur för att skapa förutsättningar för tillväxt. För att främja företagsklimatet och locka investeringar vill vi förenkla upphandlingsförfaranden och säkerställa goda pendlingsmöjligheter. Politiker och tjänstepersoner ska vara lyhörda och agera som en möjliggörande part för näringslivet.

Västsvenska jobb är beroende av en fungerande energiproduktion

Västsvenska jobb och välfärd är beroende av en stabil och effektiv energiförsörjning. Dagens elnät klarar inte den växande efterfrågan, och industrins etableringar kräver snabba och effektiva beslut. För att möta behoven måste vi säkerställa en flexibel energimix, där både förnybar och planerbar kraft kompletterar varandra.

Elektrifieringen av samhället och industrin kräver mer planerbar energi och en utbyggd infrastruktur för elöverföring. Stora, energikrävande etableringar, som fossilfri stålproduktion och batterifabriker, måste kunna försörjas med el från både lokala och regionala källor.

Moderaterna vill möta effektbehoven genom att effektivisera produktion och överföring, stödja utvecklingen av nästa generations kärnkraft och satsa på relevanta energikällor som solkraft. Vi vill också utveckla elproduktion nära större orter och använda redan byggda anslutningspunkter för att säkerställa pålitlig och effektiv energiförsörjning.

Industrietableringar ska inte behöva begränsas av brister i elnätet. Behovet av elnätets utbyggnad behöver bättre sammanställas regionalt i dialog med berörda aktörer. Ledtider för utbyggnad behöver kortas.

Digital transformation och behovet av en trygg IT-infrastruktur

Samhället genomgår en digital transformation, och dagens arbetsmarknad samt företagsklimat kräver tillgång till pålitlig IT och snabbt bredband. Den snabba omställningen under pandemin visade hur digitalisering kan minska samhällets sårbarhet, men utvecklingen ställer också ökade krav på att säkerställa en stabil infrastruktur, drift och cybersäkerhet. Dessutom krävs det ökad kompetens inom datahantering och programmering.

För oss moderater är det avgörande att Västra Götalandsregionen fortsätter prioritera samarbetet med kommunerna för att säkerställa ett väl fungerande bredbandsnät, som är en förutsättning för både tillväxt och trygghet i den digitala framtiden.

Fullföljda studier och väl rustade medborgare

En av de största samhällsutmaningarna är att minska utanförskap och segregation. För att individer ska kunna ta ansvar, få jobb och skapa sig ett bra liv, måste de vara rätt rustade att möta framtiden.

Moderaterna vill stärka möjligheterna till livslångt lärande och förbättra matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad. Det är också avgörande att minska avhoppet från skola och utbildning samt öka andelen ungdomar som slutför grundskolan med godkända betyg. Att 15 procent av eleverna går ur grundskolan utan gymnasiebehörighet är en oroande utveckling. Därför vill vi intensifiera arbetet med fullföljda studier genom ökad motivation, självkänsla och engagemang, samt förbättra den psykiska hälsan hos barn och unga.

Vi vill verka för fler feriepraktikplatser och studentmedarbetartjänster, samt stärka folkhögskolors och naturbruksgymnasiernas roll i kompetensväxling och omställning, särskilt inom industrin och de gröna näringarna.

Moderaterna vill

- **Främja samarbete för att säkerställa kompetensförsörjning** i både regionens näringsliv och offentlig sektor
- **Kraftsamla för att skapa fler växande företag** i Västra Götaland och stödja en dynamisk affärsmiljö

- **Öka regionens attraktionskraft** för att både locka och behålla kompetens och kapital
- **Samordna insatser mellan olika aktörer** för att möta utmaningar – tillsammans uppnår vi hållbara resultat
- **Inleda samarbete med akademien** med en forskningsplats för framtidens kärnkraft i Västsverige
- **Anpassa och kraftsamla för omställningen** till ett ekonomiskt hållbart samhälle - med satsningar som ger konkreta resultat

Infrastruktur och kommunikationer

När människor fastnar i trafiken påverkas både vardagen och samhällsekonomin – det gäller allt från att komma i tid till jobbet eller förskolan till att företag får svårt att leverera i tid. För Moderaterna är det självklart att infrastrukturen ska fungera för hela landet, även på landsbygden. Vi ser ett stort behov av satsningar på det mindre vägnätet, goda kommunikationer och infrastruktur som knyter ihop arbetsmarknadsregioner och underlättar pendling.

Samhällsnyttan måste vara utgångspunkt för alla infrastruktursatsningar. Det innebär att vi vill prioritera investeringar där de gör störst nytta – både genom att underhålla det vi redan har och bygga nytt där det verkligen behövs. Västra Götaland har länge varit eftersatt och därför vill vi satsa på att bygga bort flaskhalsar och öka säkerheten.

Flyg

Landvetter och andra flygplatser i regionen är avgörande för både in- och utrikestrafik samt för näringslivet, särskilt inom kompetensintensiva sektorer som läkemedelsindustrin. Genom att underlätta affärsresor och kompetensförsörjning stärker flygplatserna regionens position som en internationell tillväxtregion och ökar dess attraktionskraft på global nivå.

Även mindre regionala flygplatser, som Göteborg-Stallbacken, spelar en viktig roll, inte bara för lokal trafik utan också som beredskapsflygplatser. För att säkerställa deras fortsatta drift krävs statlig medfinansiering, samtidigt som ny teknik kan bidra till att minska investeringskostnaderna.

Järnväg

Järnvägen är avgörande för Västra Götalands utveckling – och för hela Sveriges konkurrenskraft. Den mest prioriterade satsningen är en ny järnväg mellan Göteborg-Borås och bibana Mölnlycke, som knyter samman två starka arbetsmarknadsregioner och förbättrar tillgängligheten till flygplatsen.

Samtidigt är det viktigt att öka kapaciteten på Västra Stambanan mellan Göteborg och Alingsås, där dagens trånga spår kraftigt begränsar både person- och godstrafiken. Vi vill också fortsatt se en utbyggnad av godstågförbindelsen mot Oslo för att stärka den gränsöverskridande handeln och minska belastningen på vägnätet.

Utöver de stora projekten behöver de regionala järnvägarna moderniseras. Det handlar om att möjliggöra för fler hållbara resvägar genom avgångar, bättre punktlighet och smidigare resor för de många som pendlar till jobb och studier varje dag.

Kollektivtrafik

Trots att flera förenklingar har genomförts inom zon- och biljettsystemet i Västra Götalandsregionen, finns det fortfarande ett behov av att göra kollektivtrafiken ännu mer användarvänlig och tillgänglig. För Moderaterna är ökad mobilitet ett nyckelbegrepp – det ska vara enkelt att resa, oavsett var man bor eller vilket trafikslag man använder.

Bilen och cykeln är viktiga delar av resekedjan och fungerar som nödvändiga komplement till kollektivtrafiken, särskilt i områden där tillgången till buss eller tåg är begränsad. Den moderna personbilen, som i allt högre grad drivs med förnybara bränslen eller el, spelar en viktig roll för att öka kollektivtrafikens räckvidd och tillgänglighet.

Samtidigt som kollektivtrafiken är väl utbyggd i de större tätorterna, behöver vi säkerställa att även landsbygden har fungerande och anpassade trafiklösningar. Vi vill korta restider, förbättra bytesmöjligheter och optimera tidtabeller så att olika trafikslag samverkar effektivt. Tillsammans med kommuner vill vi verka för fler pendelparkeringar och välfungerande resecentrum som är viktiga investeringar för att binda ihop regionen.

Genom nära samverkan med kommunerna kan vi utveckla trafikformer som anropsstyrd trafik och andra flexibla lösningar. På så sätt kan kollektivtrafiken bli ett verkligt alternativ för fler – oavsett var i regionen man bor.

Insatser för ökad trygghet i kollektivtrafiken

För Moderaterna är det en självklarhet att kollektivtrafiken ska upplevas som trygg och tillgänglig för alla. Därför vill vi stärka trygghetsskapande åtgärder genom att bland annat utöka kameraövervakningen i fordon, vid knutpunkter, perronger och hållplatser.

Vi ser också behov av att utveckla biljettkontrollanternas roll till att i större utsträckning fungera som både trivsel- och trygghetsvårdar för att bidra till ordning, service och trygghet i vardagen för resenärerna. Civila biljettkontrollanter är redan ett etablerat inslag och vi vill fortsätta utveckla arbetet. Att motverka fuskåkning är en fråga om rättvisa – det handlar om

att värna kollektivtrafikens ekonomi och funktion, så att resurserna räcker till fler och bättre resor för alla.

Vi vill även betona vikten av att behålla och utveckla kompetensen hos förare. Deras yrkesskicklighet, bemötande och lokalkännedom är avgörande för resenärernas upplevelse och bidrar till en trygg och smidig kollektivtrafik.

Bilen och vägnätet

Den eftersatta väginfrastrukturen i Västra Götaland är en central fråga för Moderaterna. Vi vill säkerställa att alla invånare och företag i regionen kan förflytta sig säkert och effektivt, genom en modern och hållbar infrastruktur där olika trafikslag kompletterar varandra. Bilen är en nödvändighet för många för att få vardagen att fungera och för att hålla landsbygden levande. För att detta ska vara möjligt krävs omfattande investeringar i vägnätet, både för att rusta upp gamla vägar och för att underhålla dem så att de håller för framtidens behov.

Flera av de mest trafikerade riks- och Europavägarna i Västra Götaland, inklusive E20, Riksväg 40 (den så kallade "missing link" mellan Ulricehamn och Jönköping) samt E45, kräver omedelbara upprustningar. Vi föreslår att dessa vägar byggs ut till fyrfältsvägar för att säkerställa hög kapacitet och bättre trafiksäkerhet. Dessutom är det nödvändigt att förbättra in- och utfarter till Göteborg för att öka tillgängligheten och minska trafikstockningar. För att möta det växande behovet av både person- och godstransporter behöver även många regionala vägar kapacitetförstärkas.

Trafiksäkerhet är en av våra högsta prioriteringar. Vi anser att resurserna ska satsas på att bygga bort flaskhalsar och förbättra framkomligheten, så att människor kan resa tryggt och utan onödiga förseningar.

Sjöfarten

Moderaterna vill säkerställa att Göteborgs hamn behåller sin position som Nordens största och mest betydelsefulla hamn. Den spelar en avgörande roll för import och export av varor, inte bara för Sverige utan för hela Norden, samtidigt som den tryggar viktiga arbetstillfällen som annars riskerar att försvinna utomlands. De mindre hamnarna längs kusten samt Vänersjöfarten har en central funktion i ett hållbart och effektivt transportsystem.

Genom investeringar i sjöfarten och dess infrastruktur kan vi flytta över godstransporter från

väg till sjö, vilket bidrar till minskad trängsel i trafiken, lägre utsläpp och ökad kapacitet i transportsystemet. Ett viktigt steg i denna omställning är landströmskopplingar till fartyg – där ett lyckat test nyligen genomförts i Göteborgs hamn med ett rederi. Moderaterna vill utveckla detta så att samtliga fartyg som anlöper Göteborgs hamn eller övriga hamnar i regionen skall kunna erbjuda landströmskoppling

till fartyg. Detta är inte bara positivt ur en biologisk miljöaspekt utan även utifrån att minska buller.

Moderaterna vill

- **Investera i vägnätet** - Satsa på att förbättra vägunderhållet och uppgradera det mindre vägnätet för att öka tillgången till både landsbygd och tätorter
- **Bygga bort flaskhalsar och öka säkerheten** - Prioritera investeringar i vägar som E20, E45 och Riksväg 40
- **Upprusta och förstärka regionala vägar** - Kapacitetsförstärka viktiga regionala vägar för att möta ökade behov av person- och godstransporter
- **Optimera tidtabeller och samverkan mellan transportslag** - Korta restider och förbättra bytesmöjligheterna
- **Fler pendelparkeringar och knytpunkter** - Bygg fler pendelparkeringar och knytpunkter för att underlätta byten mellan olika transportmedel
- **Säkra kollektivtrafiklösningar för landsbygden** - Säkerställa att landsbygden har tillgång till flexibla trafiklösningar
- Möjliggöra för landströmskoppling för samtliga fartyg – Genom att samtliga fartyg i hamnar kan koppla in landström minskar miljöpåverkan och bullernivåer.
- Säkra import och export under Skandiaporten - Säkerställa att sjöfarten kan anlöpa hamnar och operera i vanlig ordning under muddring.

Hållbarhet och miljöomställning i Västra Götaland

Vår miljöpolitik grundar sig på idén om hållbar tillväxt genom teknik och innovation. Vi tror på att en ekonomisk tillväxt som är både hållbar och långsiktig bygger på investeringar i forskning och effektivare lösningar. Detta är nödvändiga förutsättningar för att skapa ett samhälle som både respekterar miljön och säkrar välfärden för framtida generationer.

Västra Götalandsregionen som föregångare

Västra Götaland skall föregå med gott exempel - regionen satsar inte bara på hållbarhet i sin egen verksamhet utan arbetar också aktivt tillsammans med företag, kommuner och organisationer för att främja klimatsmart utveckling. Forskning och innovation ska vara centrala delar i Västra Götalands miljöarbete, och vi ska bidra med kunskap om vårt hållbarhetsarbete.

För att möjliggöra ett hållbart samhälle krävs det att det blir enkelt för verksamheter att göra miljövänliga val. Västra Götalandsregionen ska därför utveckla tydliga strategier för att uppnå målen i Agenda 2030 och arbeta aktivt för att främja den cirkulära ekonomin. Detta innebär att vi ska minska material- och matsvinn samt verka för investeringar som är både miljösmarta och energieffektiva. Genom cirkulär ekonomi kan vi säkerställa att resurser återanvänds och att avfall minimeras, vilket inte bara minskar klimatpåverkan utan även skapar nya affärsmöjligheter och arbetstillfällen.

Rena skogar, sjöar och hav

Miljöproblem känner inga nationsgränser. Utsläpp av läkemedelsrester och kemikalier från läkemedelsproduktion på andra platser i världen, från sjukhus och vårdcentraler, samt genom toalettavlopp som hamnar i våra vattendrag, måste begränsas. För att lyckas krävs ökad forskning och ett brett samarbete mellan olika aktörer.

De gröna och blå näringarna – som skogsbruk, jordbruk, fiske och vattenbruk – är viktiga för Västra Götalands hållbara utveckling. Dessa näringar skapar inte bara arbetstillfällen, utan är också viktiga för att öka den biologiska mångfalden och öka självförsörjningen på både livsmedel och byggmaterial.

Västra Götalands närhet till Västerhavet och de två stora sjöarna, Vänern och Vättern, gör att regionen har ett särskilt ansvar för havs- och vattenbruk, samt för att skydda den marina miljön. Nedskräpning på våra kuster är ett lokalt problem med ett globalt ursprung, och därför måste vi arbeta tillsammans, både regionalt och nationellt, för att påverka EU att införa strikta regler för att stoppa nedskräpning och återställa haven. Västra Götaland ska också arbeta för att säkra dricksvattentillgången för framtida generationer genom att skydda våra sjöar, särskilt Vänern och Vättern.

Moderaterna vill

- **Helhetsgrepp om läkemedelshanteringen** - Säkerställa en hållbar och effektiv läkemedelshantering i Västra Götaland
- **Minska plast och skräp i naturen** - Genomföra insatser för att minska plastavfall och skräp i natur- och havsområden

- **Stärka kompetensen om biologisk mångfald** - Utveckla Botaniska trädgården som en nyckelresurs för utbildning och forskning om biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- **Skydda Västra Götalands vattentäkter** - Säkerställa långsiktig tillgång till rent dricksvatten genom att vidta åtgärder för att skydda och bevara regionens vattentäkter och grundvattenresurser

En hållbar och tillväxtdrivande region

Västra Götaland – en region rik på upplevelser och möten

Västra Götaland är en region full av unika miljöer som lockar till både upplevelser och möten. Här finns en fantastisk natur, platser med högt kulturhistoriskt värde och ett rikt kulturliv av hög kvalitet. Vi vill fortsätta denna positiva utveckling.

De lokala entreprenörerna är avgörande för att bygga en framgångsrik upplevelse- och mötesindustri. Västra Götalandsregionen kan stödja besöksnäringen genom att underlätta för information om resor inom regionen och skapa samverkansarenor. Genom att knyta samman kultur, turism och industri kan vi bidra till utvecklingen av nya upplevelser och destinationer.

Besöksnäringen är en viktig drivkraft för både stad och landsbygd, då den skapar arbetstillfällen och bidrar till en levande region. Västsvenska Turistrådet kan spela en central roll genom att sammanlänka aktörer, stötta affärsutveckling och skapa synergier som stärker näringens långsiktiga hållbarhet.

Ett rikt kulturliv

Kulturen är en grundläggande del av vårt samhälle. Den öppna dialogen, respekt för olika åsikter och förmågan att ifrågasätta är alla viktiga aspekter som kulturen främjar. För Moderaterna är kultur mer än bara traditionella konstformer som opera och symfoniorkestrar. Det handlar också om vardagskulturen – från idrott till dataspelsutveckling. Kulturen speglar allt som gör oss till människor och binder samman samhällen med ett brett spektrum av värderingar och perspektiv.

Forskning visar att kulturen har positiva effekter genom hela livet – för barn, äldre och inom vården. Vi ser kulturen som ett viktigt verktyg för både hälsa och integration. Därför vill vi stärka kulturens roll i samhället, både som en resurs för den enskilde och som en samhällsbäare.

Kultur för alla åldrar

Vi vill främja både spets och bredd inom kulturlivet, för att det ska vara tillgängligt och meningsfullt för alla. Det innebär att stödja både etablerade institutioner och de som verkar i civilsamhället, som idrottsföreningar och mindre kulturaktörer. Samtidigt vill vi se en mer rättvis fördelning av kulturstödet i regionen – baserat på verksamheternas nytta, räckvidd

och publik. Ett mål är att öka egenfinansieringen för kulturella verksamheter och att göra kulturen mer attraktiv och självständig. För oss är det också viktigt att barn och unga får tillgång till kultur genom exempelvis skolbesök och uppsökande verksamhet. Vi vill stötta skolor med rese- och arrangörsstöd, och arbeta för att förbättra läsförmågan och läsförståelsen

för både unga och vuxna.

Kultur som en del av vård och hälsa

Kulturen har bevisad positiv inverkan på människors hälsa, särskilt inom vården och psykiatrin. Vi vill nyttja kulturens potential för att förbättra livskvaliteten, inte minst för äldre och personer med psykisk ohälsa genom att exempelvis hitta lösningar för att kunna få patienter att rehabilitera genom besök på Botaniska trädgården.

De kreativa näringarna – en tillväxtfaktor

De kulturella och kreativa näringarna är en motor för tillväxt och samhällsutveckling. Ett rikt kulturliv bidrar till ett levande samhälle som attraherar både invånare, turister och företag. En stark kulturell sektor lockar investeringar och skapar arbetsmöjligheter.

Vi ser ett stort värde i att främja samverkan mellan olika aktörer inom kultur, teknik och innovation. Genom att förena dessa områden kan vi fortsätta utveckla viktiga branscher som dataspelsutveckling, techföretagande och Film i Väst, och på så sätt skapa nya möjligheter för tillväxt och innovation i regionen.

Moderaterna vill

- **Främja Västra Götalands unika upplevelser** - Fortsätta utvecklingen av Västra Götaland som en region rik på natur, kulturarv och kulturella upplevelser
- **Stödja lokala entreprenörer inom turism och mötesindustri** - Underlätta för lokala aktörer att skapa och marknadsföra unika upplevelser
- **Främja hållbar turism för stad och landsbygd** - Stärka besöksnäringen som en motor för jobbskapande och ekonomisk utveckling, både i städer och på landsbygden, och bidra till en levande region
- **Ge barn och unga tillgång till kultur** - Möjliggöra för barn och unga att ta del av kultur genom skolbesök och ökat stöd för att förbättra läsförmåga och läsförståelse

- **Kultur som hälsobringande verktyg** - Utnyttja kulturens positiva effekter på hälsa och välbefinnande, särskilt för äldre och personer med psykisk ohälsa, genom kulturella aktiviteter i vård och rehabilitering
- **Främja kreativa näringar som tillväxtfaktor** - Stödja utvecklingen av de kreativa näringarna, inklusive dataspelsutveckling, filmindustrin och techföretagande, som drivkrafter för tillväxt och innovation i regionen

